

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۲۲۲۲ مورخ ۱۳۸۲/۱/۲۴ و پیرو نامه شماره ۸۲/۳۰/۲۸۴۲

مورخ ۱۳۸۲/۲/۴

« لایحه اصلاح مواد فصل دوم قانون تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسؤولیتهای ریاست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۵/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی تحت عنوان « مسؤولیت رئیس جمهور در اجرای قانون اساسی »

مصوب جلسه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی در جلسات شورای نگهبان مطرح شد که نظر شورا بشرح زیر اعلام می گردد:

۱- ماده یک :

الف: در مواردی که رهبری در دستگاههای زیر نظر خود اعمال ولایت نموده باشند دادن اختیار نظارت و کسب اطلاع ، به رئیس جمهور نسبت به آن خلاف شرع شناخته شد .

ب : عموم عبارت « کلیه دستگاههای حکومتی » نسبت به دستگاههایی که به نص قانون اساسی یا با اعمال اختیارات موضوع اصل ۵۷ قانون اساسی مستقیماً زیر نظر مقام معظم رهبری می باشند مغایر اصول قانون اساسی از جمله اصول ۵۷ ، ۱۱۰ ، ۱۱۲ و ۱۷۵ شناخته شد .

ج: چون ظاهر ماده ، استقلال هیات مذکور در مقام عمل است، لذا اصل تشکیل چنین هیاتی خلاف اصل ۱۱۲ قانون اساسی شناخته شد .

د: شمول دستگاههای حکومتی در مورد خبرگان رهبری و شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت و مجلس شورای اسلامی و قوه قضائیه و هر مقام و دستگاه دیگری که قانون اساسی به آنها اختیار یا وظیفه ای داده است نسبت به تشخیص ، برداشت، نوع و کیفیت اعمال این اختیار و مسئولیت خلاف اصول مربوط قانون اساسی من جمله ۷۱ ، ۷۳ ، ۸۵ ، ۹۴ ، ۹۶ ، ۹۸ ، ۹۹ ، ۱۰۷ ، ۱۰۸ ، ۱۰۹ ، ۱۱۲ ، ۱۵۶ شناخته شد .

ه: عموم عبارت کلیه دستگاهها شامل دستگاهی می شود که در قانون اساسی مرجع تشخیص مغایرت با اصول قانون اساسی تعیین شده است ، لذا از این جهت مغایر اصول ۹۴ و ۹۶، ۹۸، قانون اساسی شناخته شد .

۲- تبصره ماده یک :

الف : چون تبصره ذیل این ماده مبتنی بر مفاد ماده مذکور است با توجه به ایرادات وارده بر آن باید اصلاح شود سپس اظهار نظر خواهد شد .

۳- ماده دو :

الف : صدور دستور توقف در خصوص تصمیمات و اقداماتی که مطابق قانون اساسی مسئول مشخص دارد خلاف اصول متعدد قانون اساسی من جمله اصول ۷۱، ۸۵، ۹۴، ۹۶، ۹۸، ۹۹، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۵۹، ۱۵۶، ۱۱۲، ۱۷۵ شناخته شد .

و نیز عبارت « هر یک از قوا و نهادهای حکومتی » همان ایرادات شرعی و قانون اساسی جزء های « الف ، ب ، د ، ه » بند « ۱ » را دارد .

ب : اطلاق ظاهر عبارت « پرونده امر را برای تعقیب متخلف به مراجع صالح قضائی ارسال می دارد » نسبت به موردی که قاضی تشخیص تخلف ندهد خلاف اصل ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد .

۴- تبصره یک ماده دو :

الف : چون مستفاد از اصول قانون اساسی این است که رسیدگی قضائی در تمام مراحل از ابتدا تا قطعیت حکم به عهده قوه قضائیه و محاکم دادگستری می باشد و ورود رئیس جمهور در پرونده های قضائی و احکام صادره از این جهت مغایر اصول ۲۶، ۱۵۶، ۱۵۹ قانون اساسی شناخته شد و الزام قوه قضائیه و محاکم و قضات به رسیدگی، به صرف درخواست رئیس جمهور دخالت در امر قضاء و موجب اخلال در وظائف و اختیاراتی است که به نص قانون اساسی بر عهده این قوه نهاده شده است از این جهت نیز مغایر اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد ضمناً چون درخواست مذکور موجب توقف اجرا و آثار و تبعات رأی می گردد همان ایراد مربوط

۲۰۳۹ به قوه قضائیه موضوع جزء « الف » بند « ۳ » را دارد .

۱۳/۲/۲۲

بیت

ع

ب: ملزم نمودن رئیس قوه قضائیه، به انتخاب کسانی که هیات عمومی دیوان عالی کشور انتخاب نموده است خلاف بند «۳» اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.

ج: الزام دادگاه به پذیرفتن حضور حقوقدانان ششگانه در دادگاه مذکور مستلزم دخالت قوه مقننه و مجریه در قوه قضائیه و تجاوز از حدود و اختیاراتشان در قانون اساسی و مخل استقلال قوه قضائیه است لذا از این جهت مغایر اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.

د: الزام قاضی به تبعیت از حکم شعبه خاص دیوان عالی کشور خلاف موازین شرع شناخته شد همچنین مستفاد از اصل ۱۶۷ قانون اساسی آن است که قاضی مکلف است منحصراً مطابق قوانین مدونه حکم صادر کند و چنانچه حکم قضیه را در قوانین مدونه نیابد با استناد به منابع معتبر اسلامی یا فتاوی معتبر حکم صادر نماید و طریق دیگری پیش بینی نشده است لذا از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

۵- تبصره دو ماده دو:

الف: منظور از اقدامات نظارتی موضوع صدر این تبصره، و اینکه مربوط به چه دستگاه یا دستگاههایی است مشخص شود تا اظهار نظر گردد.

ب: مفاد و مفهوم این تبصره همان ایرادات جزء های «د، ه» بند «۱» و جزء «الف» بند «۴» را دارد پس از رفع اشکال اظهار نظر خواهد شد.

۶- تبصره سه ماده دو:

الف: اطلاق پرداخت خسارت وارده توسط اشخاص از بیت المال در شرایطی که مصارف اهمی جهت رفع نیازهای ضروری مردم در میان باشد خلاف موازین شرع شناخته شد.

ب: اطلاق این تبصره شامل مواردی می شود که تشخیص ورود خسارت و مقصر و میزان آن نیازمند رسیدگی قضائی است لذا این تبصره مغایر با اصول مربوط به قضا و تفکیک قوا (اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی) می باشد.

۷- ماده سه:

الف : این ماده ایرادات جزء های « الف ، ب ، د ، ه ، » بند « ۱ » و بندهای « ۳ و ۴ » را دارد .

۸- ماده چهار :

الف : قرائت گزارش موضوع این ماده در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی بدون رعایت اصل ۶۹ قانون اساسی مغایر این اصل می باشد .

۹- در تبصره ماده « ۱ » و ماده « ۲ » و ذیل ماده « ۳ » معرفی به دادگاه برای ضمانت اجرا موجب تداخل قوا می گردد و از این جهت مغایر اصول ۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی می باشد .

۱۰- عموم و اطلاق ماده « ۲ » و تبصره « ۱ » آن و ماده « ۳ » موجب معتبر دانستن برداشت رئیس جمهور از قانون اساسی در موارد اختلاف است لذا از این جهت مغایر اصل ۹۸ قانون اساسی شناخته شد .

دبیر شورای نگهبان

احمد جنتی

۳۶۱

۲۰۲۹
۸۳/۱۲/۲۴
بیت و دو
ص